

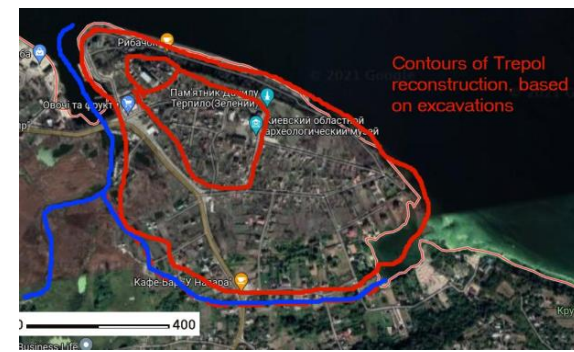
ПРОМІЖНИЙ ЗВІТ ПРО ВИКОНАННЯ ПЛАНОВОЇ ТЕМИ
НДЛ АРХЕОЛОГІЇ та КАФЕДРИ АРХЕОЛОГІЇ І ДАВНЬОЇ ІСТОРІЇ

Початкові етапи урбанізації у давніх суспільствах (за археологічними джерелами)

початок — 03.2021 — завершення 03.2026

За період 03.2021 — 11.2022.

Актуальність:

1. Більшість населення планети нині проживає у містах. Як форма розселення міста вперше виникли декілька тисячоліть тому. Вивчення історії їх виникнення, становлення та занепаду становить інтерес для визначення шляхів подальшого їх існування та розвитку, в тому числі стосовно урбанізованих населених пунктів, які мають давню історію, таку, як Київ.
2. НА кафедрі історії України спеціалізація “Історія урбаністики” та навчальна дисципліна “Регіональна історична урбаністика” на кафедрі Всесвітньої історії історико-філософського факультету. Таким чином наукові дослідження з історії ранніх етапів урбанізації відповідають зазначеним вище напрямкам навчальної роботи на факультеті.

Основні напрямки дослідження:

- продовження археологічного вивчення трипільських протоміст (V-IV тис. до н.е); міських утворень раннього залізного віку (IX-IV ст. до н.е); міських утворень доби середньовіччя, в тому числі міста Києва та літописного міста Треполь.
- дослідження економічного та технологічного розвитку міських центрів від V-IV тис. до н.е до XVII ст.
- проведення експериментальних досліджень по вивченню та відтворенню давніх виробничих технологій
- за результатами досліджень розробити навчально-методичні матеріали по проведенню польових та камеральних археологічних досліджень
- використати результати досліджень для створення навчальних курсів, виставок, музейних експозицій, музеєфікації досліджених об'єктів
- розвивати науково-популярне забезпечення досліджень з метою інформування громадськості про їх результати

ПОЛЬОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ

2021

Археологічні експедиції у межиріччі Південного Бугу та Дністра на пам'ятках трипільської культури. Пробні розкопки та складання планів із застосуванням магнітної зйомки. Керівник проекту — Віталій Рудь, співробітник Ольга Зайцева. Спільні міжнародні дослідження.

Рудь, Віталій Сергійович and Зайцева, Ольга Вікторівна and Косаківський, Віктор Афанасійович and Найченко, Діана Ярославівна (2021) Report on the investigation of the settlement of Torkiv in 2021 [Науково-дослідна експедиція]

Рудь, Віталій Сергійович and Зайцева, Ольга Вікторівна and Хофман, Роберт and Мюллер, Йоганес and Мироненко, Людмила (2021) Report on the research of the Kisnytsia site in 2021 [Науково-дослідна експедиція]

Рудь, Віталій Сергійович and Хофман, Роберт and Косаківський, Віктор Афанасійович and Зайцева, Ольга Вікторівна (2021) Report on the study of ditches at the Trostianchivk and Voroshylivka sites in 2017 [Науково-дослідна експедиція]

Польові дослідження:

2021 — експериментальні дослідження по вивченню давніх технологій
Гошко Т.Ю.

Звіт

Гошко, Тетяна Юріївна and Відейко, Михайло Юрійович (2021) Звіт про лабораторні та польові дослідження давніх технологій 2021 року [Науково-дослідна експедиція]

-продовження археологічного вивчення трипільських протоміст (V-IV тис. до н.е); міських утворень раннього залізного віку (IX-IV ст. до н.е); міських утворень доби середньовіччя, в тому числі міста Києва та літописного міста Треполь.

По результатам досліджень у 2021-2022 роках підготовано і видано наукові праці:

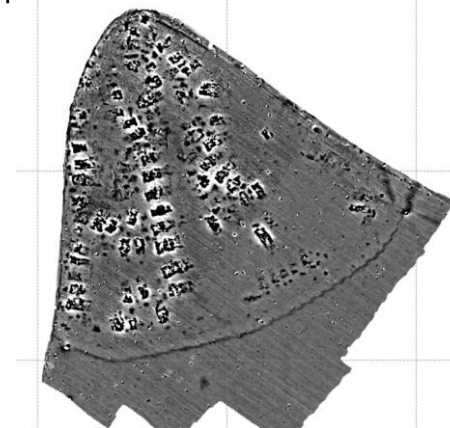
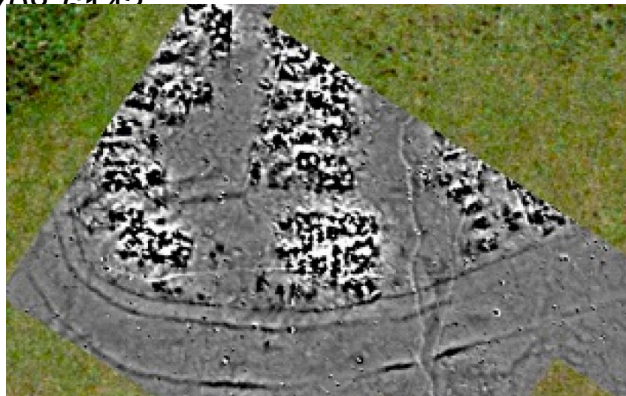
У виданнях які індексуються у наукометричних базах Scopus та Web of Science

2021

Dreibrod, Stefan and Hofmann, Robert and Dal Corso, Marta and Bork, Haans-Rudolf and Duttmann, Rainer and Martini, Sarah and Saggau, Philipp and Schwark, Lorenz and Shatilo, Liudmyla and Videiko, Mykhailo and Nadeau, Marie-Jose and Grootes, Pieter and Kirleis, Wiebke and Müller, Johannes (2021) Earthworms, Darwin and prehistoric agriculture-Chernozem genesis reconsidered *Geoderma*, 409 (115607). ISSN 0016-7061

У виданнях України, які входять до переліку фахових МОН

Відейко, Михайло Юрійович (2021) Geophysical research at the beginning of the XXIth century: «rediscovery» of the cultural complex Precucuteni-Cucuteni-Trypillia *Археологія і давня історія України*. 2 (39). pp. 306-317. ISSN 2227-4952; 2709-6142

Підготовано і видано наукові праці:

У виданнях які індексуються у наукометричних базах Scopus та Web of Science

2022

- Endo, Eiko and Nasu, Hiroo and Haskevych, Dmytro and Yakiv, Gershkovich and Videiko, Mykhailo and Yanevich, Alexander (2022) Re-identification of plant impressions on prehistoric pottery from Ukraine *Journal of Archaeological Science: Reports*, 42. pp. 1-26. ISSN 2352-409X
- Makarewicz, Cheryl and Hofmann, Robert and Videiko, Mykhailo and Müller, Johannes (2022) Community negotiation and pasture partitioning at the Trypillia settlement of Maidanetske *Antiquity*, 96 (388). pp. 831-847. ISSN 0003-598X; 1745-1744
- Pickartz, Natalie and Rabbel, Wolfgang and Rassmann, Knut and Hofmann, Robert and Ohlrau, René and Thorwart, Martin and Wilken, Dennis and Wunderlich, Tina and Videiko, Mykhailo and Müller, Johannes (2022) Inverse Filtering of Magnetic Prospection Data—A Gateway to the Social Structure of Cucuteni–Tripolye Settlements? *Remote Sensing*, 14 (484). pp. 1-17. ISSN 2072-4292
- Goshko, Tatiana and Videiko, Mykhailo (2022) Hoard of horse gear items of Cimmerian times from Kyiv region, Ukraine *Revista Arheologica*, 18 (1). pp. 60-72. ISSN 1857-016X

Участь у наукових конференціях:

2021

Кіль, конференція Європейської асоціації археологів, вересень

- Burdo, Nataliia and Videiko, Mykhailo (2021) Craft and miniatures: figurines from excavations of pottery-making workshop at nebelivka mega-site In: 27th Annual Meeting of the European Association of Archaeologists, 6-11 Sept 2021, Kiel, Germany.
- Videiko, Mariia (2021) From site on trade route to key royal city 27th EAA Annual Meeting (Kiel Virtual, 2021) – Abstract Book, 1 (1). pp. 231-232. ISSN 978-80-907270-8-3
- Videiko, Mariia and Videiko, Mykhailo (2021) Trypol on dneeper: castle, palace, fortified palace, fortress, town: and what it really was In: 27th Annual Meeting of the European Association of Archaeologists, 6-11 Sept 2021, Kiel, Germany.
- Videiko, Mykhailo and Burdo, Nataliia (2021) Transformation of settlement systems at dneeper region: from mega-sites to small sites at trypillia culture 27th EAA Annual Meeting (Kiel Virtual, 2021) – Abstract Book., 1 (1). p. 1234. ISSN 978-80-907270-8-3
- Dal Corso, Marta and Hofmann, Robert and Ohlrau, René and Dreibrodt, Stefan and Müller, Johannes and Benecke, Norbert and Videiko, Mykhailo and Kirleis, Wiebke (2021) The potter, between specialised production and routine activities? Multidisciplinary study of a copper age kiln In: 27th Annual Meeting of the European Association of Archaeologists, 6-11 Sept 2021, Kiel, Germany.
- Mueller, Johannes and Hofmann, Robert and Ohlrau, René and Rassmann, Knut and Shatilo, Liudmyla and Terna, Andrea and Rud, Vitalii and Dal Corso, Marta and Kirleis, Wiebke and Videiko, Mykhailo (2021) Tripolye mobility patterns, house duration and demography: the evidence of radiocarbon dating In: 27th Annual Meeting of the European Association of Archaeologists, 6-11 Sept 2021, Kiel, Germany.

Вільнюс, вересень 2021

- Videiko, Mykhailo (2021) News from the eastern borders of old Europe The new old Europe, 1. pp. 26-27.

Участь у наукових конференціях:

2022

Варшава, вересень

- Videiko, Mariia Trepol as trade center of road from varangians to Greeks

Кишинів, жовтень

- Videiko, Mariia (2022) The ancient city of Trepol: from archaeological excavations to museification In: During the search and study of the cultural layer of the city of Trepol (now the village of Trypillya near Kyiv), it was possible to discover the remains of ancient buildings from the 11th and 12th centuries, as well as stone structures from the middle an, 27-28 octombrie 2022, Chişinău.
- Videiko, Mykhailo (2022) The dynamics of the development of the system of “centers of power” in the Precucuteni-Cucuteni-Trypillia cultural complex In: Conferința științifică - Istorie - Arheologie - Muzeologie - A muzeului național de istorie a Moldovei (ediția a XXXII-a) 27-28 octombrie 2022, 27-28 octombrie 2022, Chişinău.
- **Київ, листопад**
- Rud, Vitalii and Hofmann, Robert and Kosakivsky, Vitalii and Zaitseva, Olga and Mueller, Johannes (2022) The Pottery Kilns at the Copper and Late Roman Age Site Hariachkivka 8 (Ukraine): Magnetic Prospection and Archaeological Verification XVI International Scientific Conference “Monitoring of Geological Processes and Ecological Condition of the Environment” 15–18 November 2022, Kyiv, Ukraine, 1. pp. 1-5.

Краків, грудень

- Videiko M. The invasion was postponed

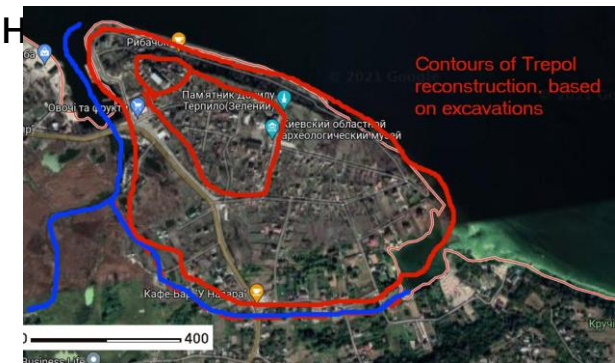

Реалізовано дослідницький проект

“Трипілля: місто і власники у XVI-XVII століттях: пошуки документальних Свідчень” (Марія Відейко, грант Варшавського університету, Arta Liberalis

Результати: Знайомство з дослідженнями та публікаціями документів підтвердило плідність міждисциплінарного підходу до вивчення історичної топографії міста Треполя, у якому свою роль мають відіграти і археологічні джерела. Для результативної роботи з цими джерелами проведено необхідну роботу по знайомству з публікаціями, присвяченими матеріальній культурі XV-XVII ст., а також з музейними збірками, у яких відповідні предмети представлені. Це створює більш надійну базу для роботи як з наявними знахідками, так і тими, що можуть бути зроблені в майбутньому. Зокрема, перспективною видається тема вивчення економічних зв'язків з врахуванням археологічних джерел.

Виконання поставлених перед проектом завдань дає змогу планувати та проводити наступні наукові дослідження, в тому числі пошуки документальних свідчень у архівах та польові археологічні дослідження в Трипіллі.

Включення наукових досліджень до навчального процесу:

2021 — археологічна практика, підготовка до здачі в наукові фонди Інституту археології матеріалів з досліджень трипільського протоміста біля с. Небелівка за 2012-2014 роки, написання звіту про польову практику

- ♦ Відейко, Михайло Юрійович and Відейко, Марія Михайлівна and Бондаренко, Тетяна Вікторівна and Бойко, Валерія Дмитрівна and Лапіна, Анжеліка Петрівна and Найченко, Діана Ярославівна and Перепелиця, Євген Валер'янович and Сапсай, Вікторія Ігорівна and Балицька, Інна Сергіївна and Долецький, Дмитро Ілліч and Кочетов, Владислав Олексійович and Кошман, Владислава Володимирівна and Крячок, Ростислав Сергійович and Кузьменко, Андрій Леонідович and Соловйова, Анна Олексіївна and Чужба, Ярослав Віталійович and Шаповал, Аліна Віталіївна (2021) [Науково-дослідна експедиція]

Включення наукових досліджень до навчального процесу:

2021 — підготовано і захищено **2 курсові роботи**, присвячені процесам урбанізації доби залізного віку:

Максимчук І. М. Городища раннього залізного віку на Дніпрі

Найченко Д.Я. Городища раннього залізного віку у Циркумкарпатському регіоні

Підготовано і захищено **1 дипломну роботу**, присвячену процесам урбанізації у середні віки:

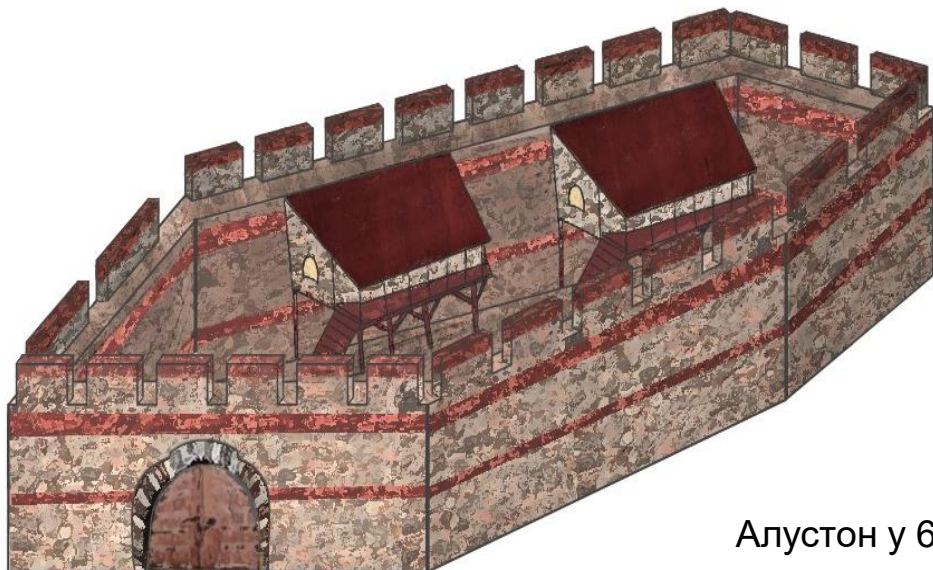
Кузнєцова А.А. Середньовічна Луста-Алустон за археологічними джерелами XIV-XV ст.

2022 — йде робота над **2 курсовими роботами**:

Максимчук . М. Трахтемирівське городище раннього залізного віку

Найченко Д.Я. Лисичники — городище раннього залізного віку

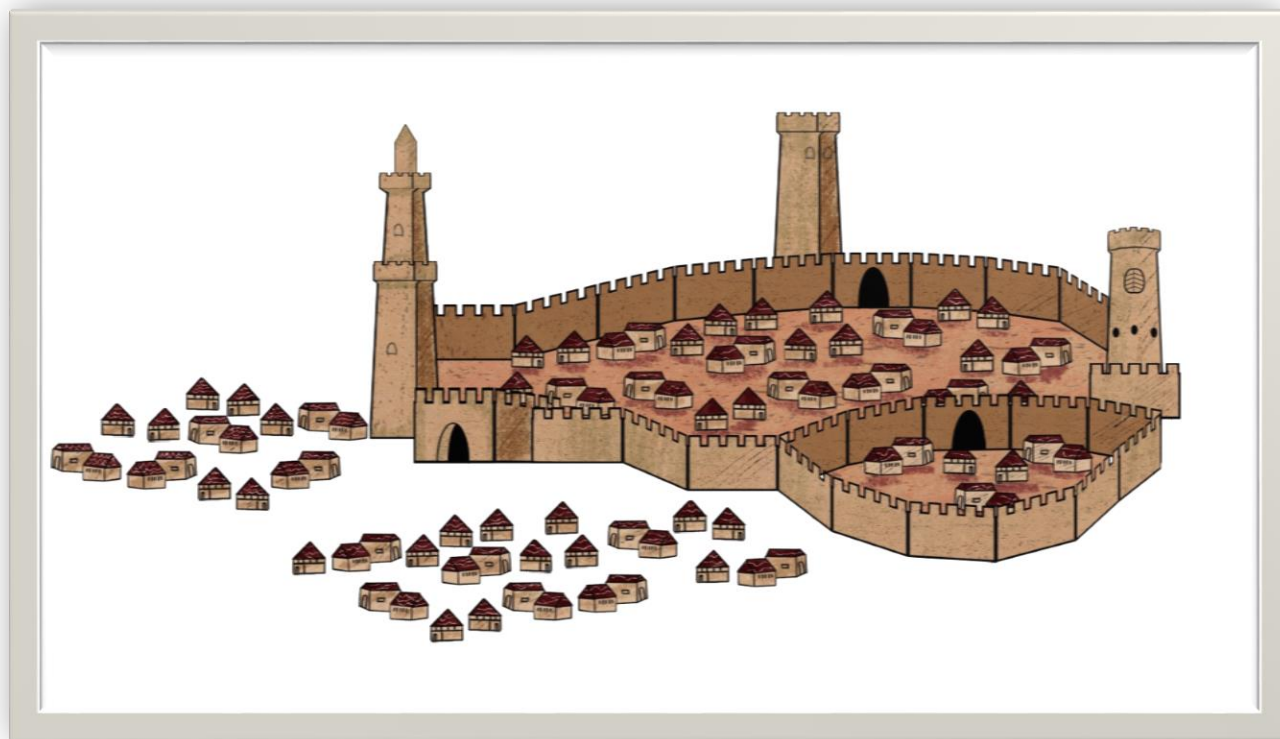

У роботі А.А. Кузнєцової на підставі комплексного аналізу історичних, археологічних та іконографічних джерел простежено динаміку розвитку міста Алустон — Луста (сучасна Алушта) від часів заснування у 6 ст. до 15 ст.

Алустон у 6-7 ст. ст. Графічна реконструкція А.А. Кузнєцової

Запропоновано реконструкції вигляду міста у 6-7 та другій половині 15 ст., які відображають процес його перетворення з фортеці на класичне середньовічне місто європейського типу.

Луста у 15 ст. Графічна реконструкція А.А. Кузнєцової

Науково-популярні видання та популяризація досліджень:

2021

- Videiko, Mykhailo and Motorzhyna, Mariia (2021) From archaeological excavations to permanent exhibition space: the third life of the nebelivka temple
In: 27th Annual Meeting of the European Association of Archaeologists, 6-11 Sept 2021, Kiel, Germany.
- Відейко, Михайло Юрійович (2021) Нарис п'ятий. Витоки державності в історико-географічному ареалі України в прадавню добу Колективна (три і більше авторів). Українська державність: історико-правничі нариси. Всеукраїнська правозахисна організація «Меморіал» імені Василя Стуса, Київ.
- Відейко, Михайло Юрійович and Смолій, Віктор (2021) Нарис шостий. Державні утворення IV–IX ст. у історико-географічному ареалі України Колективна (три і більше авторів). Українська державність: історико-правничі нариси. Всеукраїнська правозахисна організація «Меморіал» імені Василя Стуса, Київ.

2022

- Огнев'юк, Віктор Олександрович and Відейко, Михайло Юрійович (2022) Історичний досвід української цивілізації Світогляд (4(96)). pp. 1-19. ISSN 1819-7329

